

Til direktionen

17. december 2020

Ref.

J.nr. 10120-0081

Regnskabsaflæggelse for 2020 mv.

Dette brev orienterer først og fremmest om forhold, som kreditinstitutterne m.fl. skal være opmærksomme på ved aflæggelse af årsrapporten for 2020.

FINANSTILSYNET
Århusgade 110
2100 København Ø

Tlf. 33 55 82 82
Fax 33 55 82 00
CVR-nr. 10 59 81 84
finanstilsynet@ftnet.dk
www.finanstilsynet.dk

1. Anvendelse af IFRS 9 og de forenelige danske regnskabsregler

Finanstilsynet behandler i dette afsnit inddragelse af forventninger til den økonomiske udvikling, når institutterne beregner nedskrivninger, lempelige vilkår til kunder som følge af COVID-19 og Finanstilsynets erfaringer fra inspektioner mv. med nedskrivningsreglerne. Der er tale om præciseringer i forhold til den praktiske anvendelse.

ERHVERVS MINISTERIET

1.1. Nedskrivninger og forventninger til den økonomiske udvikling

Institutterne skal inddrage forventninger til den økonomiske udvikling ved opgørelsen af nedskrivninger. Det fremgår af punkt 46-48 i bilag 10 til regnskabsbekendtgørelsen og følger også af krav i IFRS 9.

Økonomer i bl.a. Nationalbanken og kreditinstitutter vurderede allerede før udbruddet af COVID-19, at risikoen for en generel økonomisk tilbagegang var steget såvel nationalt som internationalt. Finanstilsynet forventede derfor, at institutternes vurderinger af den økonomiske udvikling allerede i 2019 generelt ville føre til stigninger i nedskrivningsniveauet.

Finanstilsynet observerede dog, at de ændrede økonomiske forventninger generelt havde en begrænset effekt på nedskrivningerne i 2019. Udviklingen i institutternes samlede nedskrivningsprocenter var ofte negativ eller flad i denne periode.

Da COVID-19 i marts 2020 for alvor ramte Danmark og andre lande, blev de makroøkonomiske forventninger væsentligt forværret.

Institutternes ledelsers opgørelse af den nedskrivningsmæssige effekt af ændrede forhold må i første omgang indeholde et væsentligt skøn, hvis der er tale om pludseligt opståede hændelser og dermed pludseligt ændrede forventninger til fremtiden.

Finanstilsynet forventer dog, at en ændret økonomisk virkelighed og instituttets ændrede forventninger til fremtiden – f.eks. med udgangspunkt i Nationalbankens forventninger – hurtigst muligt bliver afspejlet og integreret i det enkelte instituts modeller og procedurer for nedskrivninger. Det gælder særligt i relation til instituttets vurdering af kundernes økonomi og haircuts på sikkerhedsværdier for erhverv og kundegrupper, der forventes at blive ramt af de økonomiske effekter af COVID-19-krisen.

Finanstilsynet finder, at den økonomiske situation, herunder de ændrede forventninger til fremtiden, gjorde det nødvendigt med betydelige mernedskrivninger i både første og andet kvartal 2020, herunder i form af ledelsesmæssige skøn.

I første kvartal var det væsentligt mere relevant, at en betydelig del af de nødvendige nedskrivninger var ledelsesmæssige skøn, end det var i andet kvartal.

Det er en usædvanlig konjunktursituation med en sygdomsskabt krise og meget store offentlige støtteordninger, som dog på et tidspunkt vil ophøre.

Finanstilsynet vurderer dog, at institutternes nedskrivninger i væsentligt højere grad bør afspejle konjunkturudviklingen, og at der derfor er brug for forbedringer af institutternes nedskrivningsmetoder. Betydelige ledelsesmæssige skøn er dog i den nuværende situation nødvendige, da institutternes nedskrivningsmetoder ikke i tilstrækkeligt omfang tager højde for forværrede konjunkturer.

Finanstilsynet finder det også vigtigt, at institutterne ved nedskrivningsberegningerne får taget tilstrækkeligt højde for de kommende ophør af offentlige støtteordninger og for negative udviklinger i COVID-19-smitten, som den, der er konstateret i efteråret 2020.

Herunder skal institutterne tage højde for, at en sådan negativ udvikling også får usikkerheden til at vokse betydeligt. Det indebærer bl.a., at scenarier, som er væsentligt værre end det mest sandsynlige scenarie, er blevet både mere sandsynlige og med større afstand til nedskrivningerne i det mest sandsynlige scenarie, der også er blevet forværret. Derimod er scenarier, som er bedre end det mest sandsynlige scenarie, ikke blevet mere sandsynlige eller med større afstand til nedskrivningerne i det mest sandsynlige scenarie. Det må

forventes, at det under alle omstændigheder vil tage væsentlig tid, inden omfattende vaccinationer vil have en betydelig gunstig effekt på økonomien i Danmark og andre lande.

Det indebærer, at institutterne ved en negativ COVID-19-udvikling ikke kun skal tage højde for forøgede nedskrivninger i det mest sandsynlige scenarie, men også for forøgede nedskrivninger som følge af mere negative scenariers større betydning. Det gælder både påvirkningen af kundernes økonomi og værdien af stillede sikkerheder.

1.2. Retningslinjerne fra marts 2020¹

Finanstilsynet var i marts 2020 i dialog med Finans Danmark om brug af lempelige vilkår til kunder som følge af COVID-19. Finanstilsynet præciserede derfor som beskrevet nedenfor enkelte emner.

Nedskrivningerne på udlån skal også efter COVID-19-udbruddet i overensstemmelse med regnskabsreglerne afspejle de forventede tab og tage højde for de aktuelle forhold og forventninger til den økonomiske udvikling.

Der kan i en periode med væsentligt forøget låneefterspørgsel være behov for forenkede bevillingsprocedurer, så gode kunder kan få opfyldt rimelige ønsker om yderligere likviditet i en begrænset periode.

Midlertidige kreditlempelser til kreditmæssigt gode kunder som direkte følge af COVID-19 medfører ikke i sig selv en væsentlig forringelse af kundens kreditværdighed og øget nedskrivningsbehov.

For kunder med midlertidige brud på f.eks. aftalte vilkår eller betingelser (covenants) kan der være indikation for kreditforringelse. Instituttet skal foretage en konkret og individuel vurdering af forholdene.

Der er dermed ikke en automatik, der fører til konstatering af indikation for kreditforringelse og til øget nedskrivning.

Hvis der er indikation for kreditforringelse, men ikke en nedskrivning i det mest sandsynlige scenarie, er der ikke krav om placering af kunden i stadie 3 og derfor i mange tilfælde heller ikke kategorisering som non-performing (NPE) efter de fælleseuropæiske standarder. Størrelsen af øgede nedskrivningsbehov vil afhænge af instituttets vurderinger.

¹ Kreditinstitutters midlertidige lempelige vilkår til kunder som følge af COVID-19 af 19. marts 2020. Kan findes på www.finanstilsynet.dk.

1.3. Erfaringer med nedskrivningerne mv.

Finanstilsynets erfaringer fra inspektioner mv. med fejl i nedskrivningsprocesserne efter COVID-19-udbruddet afviger ikke væsentligt fra erfaringerne fra før udbruddet.

Inspektionerne viser fortsat, at nogle institutter har behov for øget fokus på placering af udlån i de rigtige stadier, herunder særligt stadiet 3 og den svage del af stadiet 2.

Det gælder bl.a. manglende analyser for alle svage kunder af, om der er indtrådt indikation for kreditforringelse. Svage kunder er som minimum alle kunder med klassifikationen 2c ifølge Finanstilsynets klassifikationssystem.

Nogle kreditinstitutter er fortsat ikke tilstrækkeligt opmærksomme på, at væsentlige kontraktbrud ved kundens overtræk eller manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter indebærer, at det finansielle aktiv anses for at være kreditforringet og i stadiet 3.

Finanstilsynet har også fortsat konstateret en for ukritisk vurdering af kundernes økonomiske situation. Det er en vurdering, som ikke mindst er vigtig efter udbruddet af COVID-19.

Nogle institutter er ikke tilstrækkeligt opmærksomme på reglerne om lempelser i vilkårene. Der er indikation for kreditforringelse, hvis instituttet yder kunden lempelser i vilkårene, som ikke ville være overvejet, hvis det ikke var på grund af kundens økonomiske vanskeligheder. Der er indikation for kreditforringelse, så længe lempelserne i vilkårene består. Som nævnt i afsnit 1.2 medfører midlertidige kreditlempelser til kreditmæssigt gode kunder som direkte følge af COVID-19 derimod ikke i sig selv en væsentlig forringelse af kundens kreditværdighed og øget nedskrivningsbehov.

Fejl i scenarier, sandsynlighederne for scenarierne og betalingsrækkerne fra scenarierne er også ofte årsag til for små nedskrivninger. Finanstilsynet har også efter COVID-19-udbruddet konstateret utilstrækkelige overvejelser om, hvilke scenarier der er relevante for kunden, hvad sandsynligheden for dem er, og hvilke betalingsrækker de giver anledning til.

Det omfatter i nogle tilfælde en for positiv vurdering af sandsynligheden for scenarier, hvor kundens økonomi antages at blive god igen. I andre tilfælde mangler scenarier med forceret salg eller tvangssalg, eller de har for lav sandsynlighed. Desuden kan betalingsrækker fra salg af aktiver være for positive pga. overvurdering af markedsværdien for aktiver, herunder særligt for illikvide aktiver, eller undervurdering af salgsomkostninger.

Finanstilsynet har ved inspektioner også fokus på, at instituttet har en tilstrækkelig datakvalitet, så data ved stadielplaceringen og nedskrivningsberegningerne ikke indeholder væsentlige fejl, som kan påvirke nedskrivningsniveauet. Inspektionerne viser, at der i en del institutter er behov for en forbedret datakvalitet.

2. Ændring af regnskabsbekendtgørelsen

Regnskabsbekendtgørelsens ændringer i leasingreglerne trådte endeligt i kraft den 1. januar 2020 med virkning for 2020-rapporterne.

De nye leasingregler blev fastsat, så de finder anvendelse på udarbejdelse og aflæggelse af års- og delårsrapporter, der begyndte den 1. januar 2020 eller senere. Institutterne har dog haft mulighed for at implementere reglerne før tid. Mange institutter benyttede allerede i års- og delårsrapporter for 2019 denne mulighed. Finanstilsynet minder nu de resterende institutter om, at leasingreglerne er trådt endeligt i kraft.

Ændringerne i leasingreglerne tilpassede regnskabsbekendtgørelsen til IFRS 16 om leasing, så bekendtgørelsen fortsat er forenelig med IFRS i forhold til leasing. Ændringerne indebærer, at den regnskabsmæssige behandling hos leasingtagere ikke længere kræver en sondring mellem finansiel leasing og operationel leasing. Yderligere information om ændringerne findes i Finanstilsynets orienteringsbrev fra 2019.

3. Fokusområder for regnskabskontrollen i 2021 mv.

Den europæiske tilsynsmyndighed for kapitalmarkeder (ESMA) offentliggør hvert år de områder, som regnskabskontrollen i EU vil fokusere særligt på i det kommende år. Fokusområderne er rettet mod børsnoterede virksomheder i EU, der aflægger regnskab efter IFRS. For årsrapporterne for 2020 vil ESMA og de nationale regnskabskontrolmyndigheder i lyset af COVID-19 særligt have fokus på følgende:

- IAS 1 – Præsentation af årsregnskaber
- IAS 36 – Nedskrivning af aktiver
- IFRS 9 og IFRS 7 – Finansielle instrumenter og oplysninger om finansielle instrumenter
- IFRS 16 – Leasing.

IAS 1 – Præsentation af årsregnskaber

ESMA minder udstederne om, at det i den nuværende COVID-19-situation er vigtigt at være transparente. Desuden skal ikke mindst udstedere med en likviditet, der er væsentlig påvirket af COVID-19, være opmærksomme på at give oplysninger om usikkerheder og forhold, der kan påvirke virksomhedens going concern, og i den forbindelse inddrage al tilgængelig information om

fremtiden mindst 12 måneder efter balancetidspunktet, jf. IAS 1, afsnit 25 og 26.

ESMA bemærker også, at grænserne for skøn og estimater på andre områder i regnskaberne kan være særlig vide i den nuværende situation. Derfor er det ekstra vigtigt, at udstederne giver detaljerede oplysninger om de skøn, de har gjort sig ved udarbejdelsen af regnskabet, som har væsentlig effekt på de indregnede beløb, jf. IAS 1, afsnit 122. I tilknytning til dette er det vigtigt, at udstederne giver oplysninger, der sætter regnskabsbrugeren i stand til at forstå de anvendte skøn. Det gælder eksempelvis følsomhedsoplysninger og oplysninger om de usikkerheder, skønnene er forbundet med, jf. IAS 1, afsnit 129.

IAS 36 – Nedskrivning af aktiver

ESMA henleder opmærksomheden på, at det er vigtigt at overveje effekterne af COVID-19, når udstederne overvejer, om der er indikationer på værdiforringelse af aktiver, jf. IAS 36, afsnit 9. Den økonomiske effekt af COVID-19 kan være en stærk indikation på værdiforringelse af eksempelvis goodwill, immaterielle aktiver og materielle aktiver for mange udstedere. Udstederne skal inddrage flere forskellige økonomiske scenarier, når de estimerer de forventede pengestrømme for en given CGU², hvis det giver mere relevant information, og de skal give relevante oplysninger herom.

ESMA understreger videre, at det er vigtigt, at udstederne oplyser, hvordan skøn og målinger er ændret i forhold til den sidste års- eller delårsrapportering, at udstederne beregner forventede betalingsstrømme i overensstemmelse med bestemmelserne i IAS 36, herunder afsnit 44, og at de giver de fornødne oplysninger om de estimater, de har brugt i forbindelse med vurderingen af nedskrivningsbehovet, jf. afsnit 134 og 135. Selv hvis betingelserne for oplysningskravene i afsnit 134 og 135 ikke gælder, bør udstederne overveje at oplyse om forudsætninger og følsomheder i relation til nedskrivningstest i overensstemmelse med afsnit 129 i IAS 1.

IFRS 9 og IFRS 7 – Finansielle instrumenter og oplysninger om finansielle instrumenter

ESMA pointerer væsentligheden af, at udstederne opfylder bestemmelserne i IFRS 7, afsnit 1, og at de giver de nødvendige oplysninger om de risici, der opstår fra finansielle instrumenter. Det gælder ikke mindst likviditetsrisici og markedsrisici.

Hvad angår anvendelsen af IFRS 9 for kreditinstitutter, minder ESMA udstederne om, at de ved målingen af de forventede nedskrivninger på en objektiv måde skal tage højde for den væsentlige usikkerhed, der karakteriserer den nuværende økonomiske situation. Det skal ske ved at inddrage alle rimelige

² Cash-generating unit

og dokumenterede oplysninger, som virksomheden har adgang til uden urimelig udgift eller indsats på balancedagen, om tidligere begivenheder, aktuelle forhold og prognoser om fremtidige økonomiske forhold, jf. IFRS 9, afsnit 5.5.17. Udstederne skal i den forbindelse være opmærksomme på de specifikke oplysningskrav om kreditrisikopraksis, der fremgår af IFRS7, afsnit 35F.

ESMA peger på vigtigheden af at give tilstrækkelige oplysninger om de input, forudsætninger og estimeringsteknikker, udstederne bruger ved beregningen af nedskrivninger i henhold til IFRS 9, afsnit 5.5, jf. IFRS 7, afsnit 35G. Det inkluderer de makroøkonomiske scenarier, udstederne har overvejet, og ændringerne i disse i forhold til sidste årsregnskab og tidligere delårsregnskaber. ESMA minder i relation til dette desuden om, at det, hvis udstederne har suppleret modelestimaterne med tillæg baseret på ledelsesmæssige skøn, er vigtigt at give oplysninger om baggrunden for dette, om den benyttede metode, om indvirkningen på de forventede kredittab og om de risici, tillæggene sigter på at dække, jf. IFRS7, afsnit 35B.

ESMA påpeger, at det er vigtigt at vise ændringerne i nedskrivningerne opgjort på klasser af finansielle instrumenter i forhold til den foregående periode og i overensstemmelse med IFRS 7, afsnit 35H. Udstederne skal desuden oplyse, hvordan væsentlige ændringer i de finansielle instrumenters hovedstol giver anledning til ændringer i nedskrivningerne, og de skal forklare årsagerne hertil, jf. IFRS 7, afsnit 35I.

Det er vigtigt, at udstederne detaljeret oplyser om krediteksponeeringer og risikokoncentrationer, jf. IFRS 7, afsnit 35M. Det kan eksempelvis ske opdelt på typer, sektorer og geografi, og med specifikke oplysninger relateret til COVID-19 mv.

ESMA anbefaler, at udstederne oplyser om støttetiltag, herunder moratorier, jf. IFRS 7, afsnit 35F, og B8A. ESMA henviser til at IFRS7, afsnit 36, kræver, at udstederne oplyser om den finansielle effekt af kreditudvidelser, og hvorvidt det har mindsket kreditrisikoen.

Endelig påpeger ESMA, at det er vigtigt at foretage og offentliggøre oplysninger om sensitivitetsanalyser af fordelingen på stadier og de forventede kredittab, der er repræsentativ for kreditrisikoen på de finansielle instrumenter, jf. IFRS7, afsnit 1 og IAS 1, afsnit 129. Det gælder eksempelvis sensitiviteten af de forventede kredittab opdelt på stadier af de forudsætninger og parametre, der ligger bag målingen, årsagerne til denne sensitivitet og de benyttede metoder. Disse oplysninger skal reflektere væsentlige variationer mellem klasser af finansielle instrumenter.

IFRS 16 – Leasing

ESMA minder leasingtagere om, at afsnit 60A i IFRS 16 kræver, at de giver oplysninger, hvis de benytter IASB's tilføjelse til IASB 16. Denne tilføjelse giver lettelser til leasingtagere, når de skal måle lejeaftaler.

Samtidig skal leasinggivere være opmærksomme på at give tilstrækkelige oplysninger, hvis de har givet væsentlige lempelser foranlediget af COVID-19.

Ikke-finansielle oplysninger

ESMA bemærker, at COVID-19 også har haft en stor effekt på udsteders aktiviteter i relation til ikke-finansielle forhold omfattet af artikel 19a og 29a i regnskabsdirektivet (herunder miljø- og klimamæssige forhold, sociale forhold, menneskerettigheder, bekæmpelse af korruption m.v.). Ikke-finansielle oplysninger vil typisk fremgå af ledelsesberetningen eller af særskilte redegørelser på instituttets hjemmeside, hvortil der henvises i ledelsesberetningen.

Når udstederne udarbejder redegørelser herom, bør de sørge for at sikre gennemsigtighed om konsekvenserne af COVID-19 på de forskellige forhold og oplyse om mitigerende tiltag i den forbindelse.

COVID-19 kan have en stor effekt på sociale og beskæftigelsesmæssige forhold, og det er derfor vigtigt, at udstederne er opmærksomme og giver tilstrækkelige oplysninger om deres politikker og tiltag i forbindelse med sådanne forhold. Det gælder eksempelvis forhold for ansatte, der arbejder direkte med COVID-19, og den udstrakte grad af hjemmearbejdspladser, der kan have betydning for såvel de ansattes sundhed som for risikoen for cyberangreb mv.

ESMA henviser til, at udstedere i henhold til artikel 19a og 29a i regnskabsdirektivet som implementeret i national lov skal beskrive deres forretningsmodel. ESMA anbefaler, at udstedere også i den forbindelse oplyser om indvirkningen af COVID-19 på kort, mellemlangt og langt sigt.

ESMA anbefaler fortsat, at udstederne har fokus på at oplyse om deres klimapolitik og de risici, de er udsat for.

Afslutningsvis minder ESMA om den vejledning, ESMA i lyset af COVID-19 har givet til retningslinjerne om alternative resultatmål.

ESMA's fokusområder for regnskabskontrollen i 2021 mv. kan findes på ESMA's hjemmeside ved hjælp af følgende link: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-63-1041_public_statement_on_the_european_common_enforcement_priorities_2020.pdf

Selv om ESMA's fokusområder er møntet på IFRS-aflæggere, kan også virksomheder, der aflægger regnskab efter regnskabsbekendtgørelsen med fordel være opmærksomme på ESMA's fokusområder, som naturligt vil afspejle sig i Finanstilsynets regnskabskontrol.

4. Indsendelse af generalforsamlingsgodkendte årsrapporter og delårsrapporter

Finanstilsynet oplyste i sidste års orienteringsbrev om de ændrede regler for finansielle virksomheders indsendelse af delårsrapporter og generalforsamlingsgodkendte årsrapporter. Reglerne havde virkning første gang for årsrapporterne for 2019. Finanstilsynet har modtaget en del forespørgsler om indsendelse og genopfrisker derfor reglerne.

Reglerne har været gældende for indsendelse i løbet af 2020, herunder indsendelse af årsrapporterne for 2019 og af delårsrapporter med regnskabsperioder, der begyndte den 1. januar 2020.

Reglerne betyder, at virksomhederne skal sende delårsrapporter og generalforsamlingsgodkendte årsrapporter til Erhvervsstyrelsen via www.virk.dk og ikke som hidtil til Finanstilsynet. Regnskabsrapporterne offentliggøres umiddelbart efter indberetning i virksomhedsregistret (CVR).

De nye regler ændrer ikke på, at virksomhederne skal indsende årsrapporterne til Finanstilsynet sammen med revisionsprotokollater fra intern og ekstern revision, så snart de er godkendt af virksomhedernes bestyrelse (bestyrelsesgodkendte årsrapporter)³.

Efter de nye regler bliver delårsrapporter (halvårsrapporter og eventuelle kvartalsrapporter) også offentliggjort i virksomhedsregistreret (CVR). Efter de tidligere regler skulle virksomheden selv sørge for at offentliggøre delårsrapporter, typisk på virksomhedens hjemmeside.

Finanstilsynet har udstedt en bekendtgørelse⁴ med tilhørende vejledning⁵, der fastlægger de nye regler.

³ Jf. § 194 i bekendtgørelse nr. 1447 af 11. september 2020 af lov om finansiell virksomhed.

⁴ <https://www.retsinformation.dk/eli/ta/2019/1538>

⁵ <https://www.retsinformation.dk/eli/retsinfo/2019/10220>

5. European Single Electronic Format (ESEF)

På EU-plan har man næsten færdigforhandlet en genoprettelsespakke på kapitalmarkedsområdet, hvorfor det vil være muligt for de enkelte medlemsstater at udskyde implementeringen af ESEF-reglerne med ét år som følge af COVID-19-krisen. Det betyder, at Danmark forventer at udskyde implementeringen af ESEF-reglerne, så det først er årsrapporterne for 2021, der kræves offentliggjort i det nye European Single Electronic Format (ESEF)⁶. Før genoprettelsespakken var det hensigten, at ESEF-reglerne skulle gælde for årsrapporterne for 2020.

En udskydelse betyder, at det først er de bestyrelsesgodkendte årsrapporter for 2021, der skal offentliggøres i det nye format. Reglerne gælder kun for de bestyrelsesgodkendte årsrapporter, der skal indberettes til Finanstilsynet samtidig med offentliggørelse til markedet. Som følge af Danmarks forventede udskydelse er det valgfrit for udstederne, om de vil offentliggøre årsrapporterne for 2020 efter ESEF-reglerne.

Hensigten med ESEF er at styrke gennemsigtigheden på kapitalmarkederne ved at harmonisere regnskabsinformation og gøre informationen bedre og lettere tilgængelige for analytikere, investorer og andre interessenter. Derfor indfører ESEF-forordningen krav om, at udstedere skal offentliggøre regnskabstal i et ensartet og struktureret dataformat, så årsrapporter fra udstedere på tværs af EU bliver maskinlæsbare og dermed lettere at analysere og sammenligne.

Den forventede udskydelse betyder, at alle udstedere, der pr. 1. januar 2021 har finansielle instrumenter optaget til handel på regulerede markeder i EU, er omfattet af ESEF-forordningen⁷ i det omfang, de har Danmark som hjemland. ESEF-reglerne gælder dermed ikke for selskaber, der er børsnoteret på Nasdaq First North, som ikke er et reguleret marked. Reglerne gælder heller ikke for investeringsforeninger af den åbne type, der er udstedere af omsættelige værdipapirer.

De nye regler finder anvendelse på de bestyrelsesgodkendte årsrapporter, der dækker regnskabsperioder fra og med den 1. januar 2020 og frem. Reglerne gælder dermed første gang for 2021-årsrapporterne, der offentliggøres i 2022.

⁶ Reglerne for ESEF fremgår af Kommissionens delegerede forordning (EU) 2019/815 af 17. december 2018 om supplerende regler til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/109/EF for så vidt angår reguleringsmæssige tekniske standarder til præcisering af et fælles elektronisk rapporteringsformat (herefter: ESEF-forordningen). ESEF-forordningen fastsætter regler og formkrav for årsrapporterne i det nye format.

⁷ I Danmark er det alle udstedere, der er omfattet af kapitel 5 i lov om kapitalmarkeder.

ESEF-forordningen fastsætter regler for filformat og den digitale struktur, som udstederes bestyrelsesgodkendte årsrapporter skal offentliggøres i. Udstedere omfattet af ESEF-reglerne skal som minimum offentliggøre de bestyrelsesgodkendte årsrapporter i XHTML, som er et digitalt format, der kan åbnes af alle standard-webbrowsere. XHTML vil for mange virksomheder erstatte PDF-formatet.

Udstedere, der aflægger konsoliderede koncernregnskaber efter IFRS, skal desuden benytte InlineXBRL-teknologien (iXBRL) til at opmærke (*tagge*) regnskabstallene i virksomhedens primære finansielle opgørelser. De primære finansielle opgørelser er resultatopgørelsen, opgørelse af anden totalindkomst, balancen, egenkapitalopgørelsen og pengestrømsopgørelsen.

I 2023 indføres yderligere krav om opmærkning via iXBRL for IFRS-aflæggerne. Her bliver opmærkning af regnskabets noter også obligatorisk for årsrapporter, der dækker regnskabsperioder fra og med den 1. januar 2022 og frem. Regnskabsnoterne skal opmærkes via såkaldt *block tagging*.

ESMA har udviklet en taksonomi, for at ESEF så vidt muligt harmoniserer offentliggørelseskravene til årsrapporterne blandt alle udstedere. ESEF-taksonomien afspejler i høj grad IFRS-taksonomien med enkelte tilføjelser, som er relevante for ESEF. Udstedere med koncernregnskaber efter IFRS skal følge denne taksonomi, når de opmærker regnskabstallene.

I juni 2020 offentliggjorde ESMA en mindre teknisk ændring, der integrerer 2020-versionen af IFRS-taksonomien i ESEF-taksonomien⁸. Det er valgfrit, om udstedere vil benytte 2020-taksonomien i årsrapporten for 2020 eller holde sig til den oprindeligt offentliggjorte taksonomi fra 2019, men det bliver obligatorisk at benytte 2020-taksonomien for årsrapporterne, der dækker regnskabsperioder fra og med den 1. januar 2021.

ESMA har udviklet materiale til at understøtte udstedernes implementering af de nye regler. ESMA har blandt andet udarbejdet en vejledning til udarbejdelse af årsrapporter med opmærkning via iXBRL⁹. Desuden viser ESMA på sin hjemmeside et eksempel på en årsrapport, der opfylder ESEF-kravene¹⁰. Alt relevant materiale og nyheder om ESEF er tilgængelige på ESMA's hjemmeside¹¹. Det er udstedernes ansvar løbende at orientere sig i ESMA's ma-

⁸ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-integrates-2020-ifs-taxonomy-esef-rts>

⁹ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma32-60-254_esef_reporting_manual.pdf.pdf

¹⁰ <https://www.esma.europa.eu/press-news/esma-news/esma-publishes-example-annual-financial-report-in-esef-format>

¹¹ <https://www.esma.europa.eu/policy-activities/corporate-disclosure/european-single-electronic-format>

teriale og nyheder om ESEF og at holde sig opdateret om eventuelle ændringer i ESEF-taksonomien, så udstederne rettidigt offentliggør årsrapporter, der opfylder ESEF-reglerne. Da ESEF-taksonomien er baseret på IFRS-taksonomien, vil ESEF-taksonomien naturligvis også udvikle sig i takt med, at der sker ændringer i IFRS-taksonomien.

Finanstilsynet har oprettet sin egen side om ESEF, der løbende vil blive opdateret¹². Her er også et link til en Q&A, der besvarer spørgsmål om, hvem der er omfattet af ESEF-reglerne, og hvad det betyder for de berørte udstedere¹³. Q&A'en giver også svar på en række andre spørgsmål, som Finanstilsynet løbende har modtaget, om implementeringen af ESEF og overgangen til de nye regler.

6. Nye regler for outsourcing

Den 1. juli 2020 trådte den nye bekendtgørelse om outsourcing for kreditinstitutter mv. i kraft (outsourcingbekendtgørelsen)¹⁴. Reglerne gælder for pengeinstitutter, realkreditinstitutter, fondsmæglerselskaber, investeringsforvaltningsselskaber, sparevirksomheder, fælles datacentraler, operatører af regulerede markeder, e-pengeinstitutter, betalingsinstitutter og Danmarks Skibskredit A/S.

Bekendtgørelsen implementerer EBA's nye retningslinjer om outsourcing¹⁵. Finanstilsynet forventer også at udstede en vejledning til bekendtgørelsen medio 2021. Denne vejledning vil præcisere Finanstilsynets praksis og forståelse af outsourcingbekendtgørelsens bestemmelser og EBA's retningslinjer.

Den nye bekendtgørelse indeholder både nye bestemmelser og en uddybning og præcisering af krav i den tidligere outsourcingbekendtgørelse. Virksomhederne skal f.eks. ikke længere foretage en væsentlighedsvurdering af outsourcing. I stedet skal virksomhederne vurdere, om der er tale om kritisk eller vigtig outsourcing. Bekendtgørelsen definerer også, hvilke faktorer der skal inddrages ved denne vurdering, jf. §§ 4 og 5 i bekendtgørelsen. Grundlæggende vil der være tale om kritisk eller vigtig outsourcing, hvis en fejl eller mangel ved dens udførelse væsentligt vil forringe outsourcingvirksomhedens mulighed for at overholde betingelserne i sin tilladelse, finansielle resultater eller mulighed for på forsvarligt grundlag at udøve sine aktiviteter.

¹² https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Ny_EU_lovsamling/Transparensdirektivet/ESEF_210619

¹³ https://www.finanstilsynet.dk/Lovgivning/Ny_EU_lovsamling/Transparensdirektivet/ESEF_210619/QA_esef_220620

¹⁴ Bekendtgørelse nr. 877 af 12. juni 2020 om outsourcing for kreditinstitutter m.v. Bekendtgørelsen erstatter den tidligere bekendtgørelse om outsourcing af væsentlige aktivitetsområder.

¹⁵ EBA's retningslinjer fra 2019 ("Retningslinjer for outsourcing" EBA/GL/2019/02 af 25. februar 2019)

Væsentlige nye bestemmelser i outsourcingbekendtgørelsen:

- Virksomhederne skal udpege en outsourcingansvarlig, som er ansvarlig for styring, overvågning og kontrol af outsourcing samt sikring af dokumentation af outsourcing, jf. § 12, stk. 3 i bekendtgørelsen.
- Virksomhederne skal føre og løbende opdatere et outsourcingregister med oplysninger om virksomhedens outsourcing, jf. § 16 i bekendtgørelsen. Kravene til outsourcingregistret er specificeret i bekendtgørelsens bilag 2. Her findes bl.a. særlige krav om kritisk eller vigtig outsourcing og cloud-outsourcing.
- Videreoutsourcing kan nu ske efter en passiv notifikationsmekanisme. Der er ikke længere krav om, at virksomheden aktivt godkender videreoutsourcing. Det er både muligt i kontrakten at aftale aktiv godkendelse fra virksomheden eller passiv godkendelse efter en notifikation. Afgørende er, at outsourcingvirksomheden har tid til at udøve sin ret til at modsætte sig videreoutsourcing, hvis videreoutsourcing har væsentlige negative virkninger for den kritiske eller vigtige outsourcing, vil medføre en væsentlig forøgelse af risikoen for outsourcingvirksomheden, eller hvis kravene til kontrakten mellem leverandør og underleverandør ikke efterleves, jf. § 6, stk. 3 i bekendtgørelsen.

Bekendtgørelsens bilag 1-4 er særligt praktisk anvendelige for virksomhederne. Bilagene fastsætter udførlige krav til virksomheders outsourcingpolitik, outsourcingregister, outsourcingkontrakter og exitstrategier.

Kravene i bekendtgørelsen gælder for nye outsourcingkontrakter, eller de kontrakter, der revideres eller genforhandles. Kontrakter indgået før den 1. juli 2020 skal senest være i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelsen den 31. december 2022.

7. Ændringer af ledelsesbekendtgørelsen

Den 28. december 2020 forventes en række ændringer til bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. (ledelsesbekendtgørelsen) at træde i kraft.

Ændringerne omfatter styring af eksponeringer med kreditlempelser. Det vedrører bl.a., at institutterne får fastlagt, hvilke kreditlempelser institutterne ønsker at give. Det gælder også, at institutterne får analyseret, i hvilket omfang forskellige typer kreditlempelser har de forventede positive effekter på instituttets tab mv., eller om de tværtimod har negative effekter.

Der indføres også krav om, at institutter med en andel af nødlidende udlån på 5 pct. eller mere skal vedtage og gennemføre en strategi til nedbringelse af disse udlån. Bekendtgørelsen indeholder retningslinjer for elementerne i denne strategi. Finanstilsynet vil have en tilgang, hvor der stilles større krav til strategierne for institutter med en særlig stor andel af nødlidende udlån eller med forholdsvis lille kapitalmæssig overdækning end til institutter med en mindre andel af nødlidende udlån eller med en større kapitalmæssig overdækning.

Det fremgår også, at bestyrelsen skal tage stilling til, om instituttet har et betryggende antal medarbejdere, kompetencer, politikker, retningslinjer og processer for styring af nødlidende eksponeringer og eksponeringer med kreditlempelser. Det gælder eksempelvis, om instituttet har et passende beredskab til at håndtere en eventuel væsentlig forringelse af kvaliteten i kreditporteføljen.

Finanstilsynet finder det særlig vigtigt, at instituttet ikke kun er rustet til at håndtere kreditrisiciene i den nuværende økonomiske situation, men også har et beredskab til at håndtere en eventuel væsentlig forringelse. Finanskrisen afslørede, at mange institutter på daværende tidspunkt ikke havde et passende beredskab.

Ændringerne indeholder også krav om, at institutterne skal have principper for værdiansættelse af sikkerheder, eksempelvis krav om valg af værdiansættelsesmetode i form af interne eller eksterne vurderingseksperter, data-baserede modeller eller anden standardiseret metode.

Der er også kommet krav til håndteringen af de kreditrisici, der udspringer af miljømæssige, sociale og ledelsesmæssige forhold (ESG-risici), som virksomheden ønsker at påtage sig. Det gælder krav til kreditpolitikken, beslutningsgrundlaget ved bevillinger og værdiansættelsen af sikkerheder.

Afsnittet om regnskabsmæssig praksis er blevet tilrettet, så det tager højde for IFRS 9. Det er også blevet en del forkortet som følge af den mere fyldestgørende tekst i regnskabsbekendtgørelsen og dens bilag 10 og 11.

8. Kapitalgrundlag for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber omfattet af kapitalkrav i CRR

Der vedtages løbende ændringer eller fortolkningsbidrag til EU-reguleringen om kapitalgrundlag i kreditinstitutter. Det følgende opsummerer væsentlige nye ændringer, der har betydning for Finanstilsynets praksis på området.

8.1. Indberetning af kapitalgrundlag ved årsafslutning

Et kreditinstitut kan med Finanstilsynets forudgående tilladelse medregne sine foreløbige overskud i kapitalgrundlaget, hvis disse overskud er verificeret af en ekstern revisor, og forventet udbytte og udgifter i øvrigt er fratrukket, jf. artikel 26, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 575/2013 af 26. juni 2013 (CRR).

EBA har i en Q&A præciseret, at et institut først kan indregne årets overførte overskud i sit kapitalgrundlag, når generalforsamlingen eller repræsentantskabet har godkendt årsregnskabet, medmindre det pågældende institut har ansøgt og fået en forhåndsgodkendelse fra den kompetente myndighed¹⁶. Det er yderligere præciseret, at indberetning til den kompetente myndighed af kapitalgrundlag inklusive årets overførte overskud først kan ske efter, at regnskabet er formelt godkendt, eller når overskuddet er verificeret, hvis der er givet tilladelse til indregning af overskud.

Finanstilsynet har indtil nu tilladt, at institutter i februar indberetter kapitalgrundlag pr. 31 december inklusive årets overførte overskud. Det vil sige, før en formel godkendelse på generalforsamlingen eller repræsentantskabet er sket. Denne praksis har været gældende, uanset om instituttet har Finanstilsynets tilladelse til løbende indregning af overskud eller ikke. Ved indberetning i februar af kapitalgrundlaget pr. 31. december 2020 kan institutterne ikke længere gøre brug af denne praksis. Det følger af EBA's præcisering i Q&A'en om området.

Finanstilsynet har udstedt en generel forhåndstilladelse til, at institutter kan indregne årets overførte overskud i kapitalgrundlaget i indberetningen pr. 31. december, når der foreligger et revideret årsregnskab.

Foreligger der ikke et revideret regnskab den 11. februar, indberetter instituttet kapitalgrundlag eksklusivt årets overførte overskud pr. 31 december¹⁷. Så snart regnskabet er revideret og godkendt af bestyrelsen, skal instituttet genindberette sit kapitalgrundlag inklusive årets overførte overskud pr. 31. december.

Med Finanstilsynets generelle forhåndstilladelse kan institutterne offentliggøre årsrapporter, hvor årets overførte overskud er indregnet i kapitalgrundlaget.

¹⁶ Q&A 2018_4085

¹⁷ Institutter, der i forvejen har anmodet om og modtaget Finanstilsynets tilladelse til indregning af foreløbige overskud i kapitalgrundlaget, kan fortsat indregne overskuddet ved årsindberetningen, når overskuddet er verificeret af ekstern revisor, og forventet udlodning og udgifter i øvrigt er fratrukket.

Se i øvrigt Finanstilsynets orientering til sektoren om den generelle forhåndstilladelse offentliggjort d. 25. november 2020.

8.2. Underretning om udstedelse af egentlige kernekapitalinstrumenter

Der er indført nye bestemmelser om kapitalinstrumenter, jf. art. 26, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/876 af 20. maj 2019 om ændring af forordning (EU) nr. 575/2013 (CRR2). De nye bestemmelser har fundet anvendelse siden den 27. juni 2019.

Her gælder bl.a., at Finanstilsynet skal vurdere, om udstedelser af egentlige kernekapitalinstrumenter i form af aktier, garant- og andelsbeviser opfylder de relevante kriterier i art. 28 og 29. Institutter må kun klassificere udstedelser som egentlige kernekapitalinstrumenter, når de har fået tilladelse til det. Finanstilsynet har tidligere meddelt EBA, at aktier, garant- og andelsbeviser kvalificerer som egentlige kernekapitalinstrumenter, jf. bestemmelserne i CRR, artikel 26, stk. 3, hvorved kriteriet om en initial tilladelse kan anses for opfyldt.

Uanset dette kan institutterne indregne efterfølgende udstedelse af egentlige kernekapitalinstrumenter, hvor instrumentet allerede er blevet vurderet, og instituttet har fået en tilladelse, hvis:

- de nye udstedelser i det væsentligste er reguleret af de samme bestemmelser, som de eksisterende egentlige kernekapitalinstrumenter
- institutterne har underrettet Finanstilsynet i tilstrækkelig god tid om disse efterfølgende udstedelser, jf. artikel 26, stk. 3, i CRR2.

Finanstilsynet vurderer, at kravet om underretning i tilstrækkelig god tid i praksis bør ske hver gang, der sker ændringer i instituttets vedtægter eller andet aftalegrundlag, der regulerer udstedelserne. Underretningen til Finanstilsynet om, at instituttet fremover agter at udstede nye egentlige kernekapitalinstrumenter på baggrund af de ændrede vedtægter eller andet aftalegrundlag, bør ske umiddelbart efter, at ændringerne er besluttet.

Finanstilsynet udarbejder relevant blanket til brug for underretningen.

9. Jordpriser

Finanstilsynet holder løbende øje med markedet for handler med landbrugsjord.

Finanstilsynet vurderer, at markedet for landbrugsjord er veludviklet og vel-etableret, men da markedet er præget af få handler, er der behov for en udmelding om hektarpriser.

Finanstilsynet vil fortsat tage udgangspunkt i nedenstående priser ved vurdering af nedskrivninger og solvensreservation. Som tidligere udmeldt betyder dette dog ikke, at en belåningssituation skal tage afsæt i disse.

Finanstilsynets aktuelle jordpriser fremgår af nedenstående oversigt:

Område	Kr./ha 2020
Vendsyssel	145.000
Himmerland/Thy/Mors/Salling	155.000
Midtjylland	140.000
Østjylland	160.000
Vestjylland	125.000
Nordvestjylland	135.000
Sønderjylland	140.000
Fyn	140.000
Midt- og Vestsjælland	140.000
Sydsjælland/Stevns/Møn	150.000
Lolland/Falster	225.000
Bornholm	140.000

Jordpriserne er uændrede i forhold til de priser, der fremgik af orienteringsbrevet for 2019.

10. Bæredygtighed og oplysningsforpligtelser

Klimaforandringer og bæredygtige investeringer er emner, som i stigende grad berører den finansielle sektor og Finanstilsynets arbejdsområde. Det skyldes, at klimaforandringerne er en potentiel kilde til finansielle risici, at der er en øget politisk bevågenhed på området, og at ny EU-regulering inden for bæredygtighedsområdet med Finanstilsynet som tilsynsmyndighed træder i kraft det kommende år.

Forordningen om offentliggørelse af oplysninger om bæredygtige investeringer og bæredygtighedsrelaterede risici (disclosureforordningen¹⁸) træder i kraft den 10. marts 2021. Forordningen pålægger finansielle markedsdeltagere og finansielle rådgivere en række oplysningsforpligtelser på området.

¹⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/2088 af 27. november 2019 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser (Disclosureforordningen).

Derudover definerer disclosureforordningen typer af bæredygtige investeringsprodukter og stiller derved krav til, hvilke investeringsprodukter der må markedsføres som bæredygtige.

Finansielle markedsdeltagere og finansielle rådgivere pålægges overordnet to typer oplysningsforpligtelser. På virksomhedsniveau skal de bl.a. redegøre for deres politikker for integration af bæredygtighedsrisici, due-diligence-politikker, og hvordan deres aflønningspolitikker tager højde for bæredygtighedsrisici. På produktniveau skal de afgive en række oplysninger om bæredygtige investeringsprodukter. Det skal både ske i prækontraktuelle oplysninger, på hjemmesiden og i periodiske rapporter. Kravene på virksomhedsniveau er relevante for alle, mens kravene på produktniveau er målrettet udbydere af bæredygtige finansielle produkter.

Bæredygtige investeringsprodukter opdeles i to typer. Artikel 9-produkter har bæredygtig investering som formål, mens artikel 8-produkter har bæredygtighed som et blandt flere karakteristika.

Detailreguleringen under disclosureforordningen er endnu ikke udarbejdet. Detailreguleringen vil specificere oplysningsforpligtelserne via reguleringsmæssige tekniske standarder for indhold, metode og præsentation af de oplysninger, der skal afgives både på virksomheds- og produktniveau. Et udkast til disse reguleringsmæssige tekniske standarder har været i høring frem til den 1. september, og der arbejdes på skrivende tidspunkt på det endelige udkast til Kommissionen.

Finanstilsynet bliver tilsynsmyndighed for forordningen og dermed for de oplysninger om bæredygtighed, virksomhederne skal afgive som følge af den.